

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

Dok. nr. 15

SAK NR 10965981 27/17-123

MELDING FRA SØR-VEST POLITIDISTRIKT OM UTILSIKTET AVFYRING AV TJENESTE VÅPEN 11. JANUAR 2017

Anmeldelsen

Sør-Vest politidistrikt varslet 11. januar 2017 Spesialenheten for politisaker om et vådeskudd ved Vatne skytebane i Sandnes. Politiførstebetjent A avfyrte skuddet og ble selv truffet i leggen.

Spesialenhetens etterforskning

Politiførstebetjent A er avhørt med status som mistenkt.

Politioverbetjent D, som er instruktør for IP-personell i Sør-Vest politidistrikt, er avhørt som vitne.

Politibetjent F er avhørt som vitne.

På anmodning fra Spesialenheten sikret politioverbetjent D pistolen og hylsteret. Sør-Vest politidistrikt ved politiførstebetjent E har utarbeidet illustrasjonsmappe.

Spesialenheten har innhentet Sør-Vest politidistrikts Spesialinstruks for bevæpning - oppbevaring av våpen og ammunisjon, Politidirektoratets rundskriv 2016/004 "Direktiv for forvaltning av politiets tjenestevåpen og ammunisjon" og Politidirektoratets rundskriv 2013/013 "Direktiv for forvaltning av politiets tjenestevåpen og ammunisjon".

Spesialenheten har også innhentet undervisningsplanen for IP4 dag 1, 2017, i Sør-Vest politidistrikt, sanitetsplan for politiets skytebane Vatnefjell, og Politihøgskolens opplæringsprogram i ny våpeninstruks.

Spesialenheten har fra Sør-Vest politidistrikt mottatt utskrift fra politiets Politioperative register (PO) for hendelsen.

Nærmere om saken

Onsdag 11. januar 2017 var det IP4-trening på Vatne skytebane i Sandnes, med hovedvekt på skyting med pistol. IP4-mannskapene skal hvert år gjennomføre 48 undervisningstimer. Plan for undervisningen er utarbeidet av Politihøgskolen.

Spesialenheten for politisaker

Sjefen for Spesialenheten, besøk: Grønnegata 82

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR

Tel: 62556100 Faks: 62556102

E-post: post@spesialenheten.no

MWI004

Med bakgrunn i politioverbetjent D og de øvriges forklaringer, legger Spesialenheten til grunn at det var 2-3 plussgrader med regn, som grenset mot sludd, og vind. På grunn av kraftige vindkast måtte de avstå fra å skyte mot de vanlige pappfigurene. Figurene blåste overende. Skytingen skulle i stedet skje mot stålmål. Det ble derfor byttet til ammunisjon Frenchabel, som er en ammunisjonstype der prosjektilet nærmest pulveriseres når den treffer noe hardt. Dette gjør at faren for rikosjett er svært liten. På grunn av værforholdene ble skyteøktene lagt til perioder da det ikke blåste og regnet altfor kraftig.

Leksjonen startet med gjennomgang av sikkerhetsbestemmelsene. Det var 12 skyttere som skulle gjennom dagens program, og de 12 var delt inn i to grupper. Politibetjent F var på samme gruppe som politiførstebetjent A. Den gruppen som står på linje for å skyte, skyter på kommando fra politioverbetjent D. Når den ene gruppen er ferdig, går den andre gruppen frem for å skyte. Den gruppen som er ferdig, vil da lade opp magasinene sine igjen. Dette gjøres individuelt, altså ikke på kommando. Det som er sentralt er at våpenet håndteres på en sikker måte, herunder at våpenet alltid peker i sikker retning.

Politiførstebetjent A har forklart at han under skytingen oppdaget at han hadde fylt det ene magasinet med en patron for lite. Han gikk derfor tom for skudd før dem han skjøt sammen med. D så dette, og sa at A kunne skifte magasin og deretter skyte videre. Da serien var over og hans skytterlag trakk seg tilbake, var A derfor klar over at han hadde ett skudd for lite i magasinet. Han gikk bak til en tjenestebil som sto ca. 15 meter bak standplass. Der hentet han en ekstra patron som han ville fylle opp i magasinet. Han bar pistolen i hylsteret på låret på vanlig måte. Pistolen har en utløsermekanisme for å løse ut magasinet fra selve pistolen. Denne er plassert slik at man kan komme til utløsermekanismen uten at pistolen løftes opp fra hylsteret. Han ville løse ut magasinet fra pistolen uten å ta pistolen opp fra hylsteret. Han var på dette tidspunktet så kald og delvis følelsesløs i fingrene at han må ha klart å komme borti avtrekkerbøylen på pistolen. I hvert fall gikk det et skudd av da han holdt på med dette. Skuddet gikk av samtidig som pistolen fremdeles sto i hylsteret. Skuddet gikk gjennom hylsteret. Prosjektilet gikk inn i den høyre leggen hans og ble stående i leggen. Ambulansse ble tilkalt, og A ble brakt til sykehus.

Politiførstebetjent A har erkjent at han må ha gjort noe feil siden skuddet ble avfyrt utilsiktet. Han har i ettertid tenkt på om det kan ha kommet grus eller sand i hylsteret under liggende skyteøvelse, slik at pistolen ikke har gått helt ned i hylsteret. Det vil da være lettere å utilsiktet komme borti avtrekkersbøylen. A har forklart at han hele tiden hadde løpet på pistolen i sikker retning mot bakken. Dette er en rutine han har innarbeidet. Både A og vitnene mener at As handling ikke medførte fare for andres liv eller helse.

Ifølge politioverbetjent D skal alle være opplært til at man alltid tar magasinet helt ut fra hylsteret når man skal skifte magasin. Tidligere forekom det at man skiftet magasin mens pistolen sto i hylster, men det ble slutt på denne ordningen fordi det medførte en viss fare for at man kunne komme borti avtrekkeren. Da Spesialenheten foreholdt politiførstebetjent A dette, var han uenig. Han er opplært til at han ikke skal ta våpenet opp fra hylsteret når han oppholder seg bak en gruppe som skyter mot skivene fordi det medfører fare å trekke opp pistolen fra hylsteret når en befinner seg bak andre. Slik A er opplært, skal en i slike tilfeller bare ta pistolen opp fra hylsteret på ordre fra skyteledelsen. Dette var årsaken til at han ville løse ut magasinet mens pistolen fremdeles satt i hylsteret. Munningen på pistolen peker da rett nedover, og As håndtering av pistolen medførte ikke fare for andre.

Prosjektilet gikk inn i politiførstebetjent As høyre legg. Det var ingen utgangssår. A ble operert samme dag. Behandlende lege har vurdert at leggen vil bli helt bra.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken er for politiførstebetjent A vurdert i forhold til straffeloven § 188 om uforsiktig omgang med skytevåpen. Det følger av Ot.prp. nr.8 2007-2008 at bestemmelsen med enkelte endringer erstatter straffeloven av 1902 § 352, og i hovedsak viderefører gjeldende rett. Straffansvar etter straffeloven § 188 er betinget av at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpenet på en uforsiktig måte, som er egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Det kreves ikke at handlingen faktisk har voldt fare. Det er tilstrekkelig at adferden objektivt sett var egnet til dette. Av rettspraksis vises det blant annet til Rt-1989-439 og Rt-1993-96. Uttrykket "andres liv eller helse" innebærer at fare for lovovertrederens eget liv eller helse ikke rammes. Heller ikke fare for materiell skade rammes.

Skyldkravet er blandet. Det kreves forsett i forhold til den omstendighet at man har med et skytevåpen å gjøre. Det er tilstrekkelig med uaktsomhet i forhold til den "uforsiktige omgang" som er "egnet til å volde fare".

Med bakgrunn i mistenktes og vitnenes forklaringer legger Spesialenheten til grunn at politiførstebetjent A holdt tjenstepistolen i sikker retning og at avfyringen ikke var egnet til å volde fare for andres liv eller helse.

Saken henlegges for politiførstebetjent A som intet straffbart forhold anses bevist.

Vedtak

Saken henlegges for politiførstebetjent A i forhold til straffeloven § 188 som intet straffbart forhold anses bevist.

Politiførstebetjent A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket oversendes politimesteren i Sør-Vest politidistrikt til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 8. mai 2017

Jan Egil Presthus

Mona Skaaden-Bjerke
juridisk rådgiver